

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ต้องหันมาทบทวนสมรรถนะขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงจากภายนอกได้ หากองค์กรต้องการที่จะสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน (Competitive Advantage) และสร้างขีดความสามารถที่จะต้านทานต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงนั้นได้จำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรเสียก่อน ซึ่งบุคลากรในองค์กรถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะช่วยส่งเสริมผลักดันให้สมรรถนะขององค์กรเป็นสมรรถนะที่แท้จริงและสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยให้องค์กรมีความแข็งแกร่ง และสามารถยืนหยัดท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงได้

บุคลากรทางด้านสถาปัตยกรรมก็เช่นเดียวกัน ต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้เป็นผู้มีประสิทธิผลสูง เนื่องจากการแก้ปัญหาทางสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน มีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ตามความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่รวดเร็ว จากความสลับซับซ้อนและยุ่งยากของปัญหาการออกแบบสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน ทำให้สถาปนิกจำเป็นต้องปรับปรุง ทบทวน ความรู้ความสามารถ และบทบาท เพื่อรักษาคุณภาพของการปฏิบัติวิชาชีพให้คงเป็นที่ยอมรับในสังคม อีกทั้งการออกแบบทางด้านสถาปัตยกรรมในปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยผู้ร่วมทำงานกับสถาปนิก ที่มีความหลากหลายทางอาชีพและมีอำนาจในการตัดสินใจร่วมมากขึ้น เนื่องจากปัญหาการออกแบบสถาปัตยกรรมปัจจุบันมีมากกว่าในอดีต เกินความรอบรู้โดยลำพังของสถาปนิกคนเดียว ที่จะหาแนวทางแก้ไขอย่างถูกต้อง และมีผลคืออย่างสมบูรณ์ต่อสาธารณะชนผู้เกี่ยวข้อง

สถาปนิกจึงต้องเป็นผู้ที่เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และหมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับหลักการ 7 อุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูง (Seven Habits of Highly Effective People) ของ Stephen R. Covey ที่แนะนำหลักการเพื่อพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูงทั้งการเข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่น และหมั่นพัฒนาตนเอง เป็นรากฐานที่จะทำให้คนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน รวมถึงสามารถดำรงชีวิตให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขอย่างแท้จริง (โควี, 2546)

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เปิดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2521 ใช้ชื่อเดิมว่า ภาควิชาตกแต่งบริเวณและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สังกัดคณะผลิตภัณฑ์การเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร ต่อมาพ.ศ.2549 ได้จัดตั้งเป็นคณะ โดยใช้ชื่อใหม่ว่า คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม (Faculty of Architecture and Environmental Design) ปัจจุบันเปิดสอนในระดับปริญญาตรีทั้งหมด 3 สาขาวิชา ได้แก่ เทคโนโลยีภูมิทัศน์ หลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง และ 4 ปี ภูมิสถาปัตยกรรมหลักสูตร 5 ปี และสถาปัตยกรรมหลักสูตร 5 ปี โดยมีปรัชญาเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนการสอนของคณะคือ มุ่งมั่นพัฒนาบัณฑิตสู่ความเป็นผู้อุดมด้วยปัญญา อดทน สู้งาน เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อความเจริญรุ่งเรืองวัฒนาของสังคมไทยที่มีการเกษตรเป็นรากฐาน (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2554 : ออนไลน์)

ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อมโดยใช้หลักการ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของ Stephen R. Covey เพื่อทราบถึงระดับอุปนิสัยของนักศึกษา และเพื่อให้คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อมใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้มีประสิทธิผลสูง และเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาของคณะคือ มุ่งมั่นพัฒนาบัณฑิตสู่ความเป็นผู้อุดมด้วยปัญญา อดทน สู้งาน เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อความเจริญรุ่งเรืองวัฒนาของสังคมไทยที่มีการเกษตรเป็นรากฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัย กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ทำให้ทราบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยกับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

3. เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระดับอุปนิสัยทั้ง 7 ประการอันนำไปสู่การเป็นผู้มีประสิทธิผลสูง

นิยามศัพท์

อุปนิสัย หมายถึง องค์ประกอบที่เกิดจากความสัมพันธ์ร่วมระหว่างความรู้ ทักษะ และความปรารถนาเข้าด้วยกัน (โควี, 2546)

7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง หมายถึง 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงตามหลักการของโควี (2546) ซึ่งประกอบด้วยอุปนิสัยที่ 1 คือบี-โปรแอกทีฟ อุปนิสัยที่ 2 คือเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 คือทำสิ่งที่สำคัญก่อน อุปนิสัยที่ 4 คือคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 คือเข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 คือผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 คือลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

อุปนิสัยกลุ่มชัยชนะส่วนตัว หมายถึงกลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจตนเอง ซึ่งประกอบด้วยอุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอกทีฟ อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน และอุปนิสัยที่ 7 คือลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

อุปนิสัยกลุ่มชัยชนะในสังคม หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วยอุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 ผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 คือลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

บัญชีขอมใจ หมายถึง ตัวแทนที่ใช้อธิบายจำนวนของความไว้วางใจที่สร้างขึ้น จากสัมพันธภาพต่างๆ เป็นความรู้สึกของความปลอดภัยที่คุณได้ให้ไว้กับผู้อื่น

ความสมดุลในการดำเนินชีวิต หมายถึงการรักษาสมดุลในแง่มุมต่างๆ ของชีวิตทั้งในด้านการงาน ครอบครัว เพื่อน และอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ หมายถึงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2554 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้